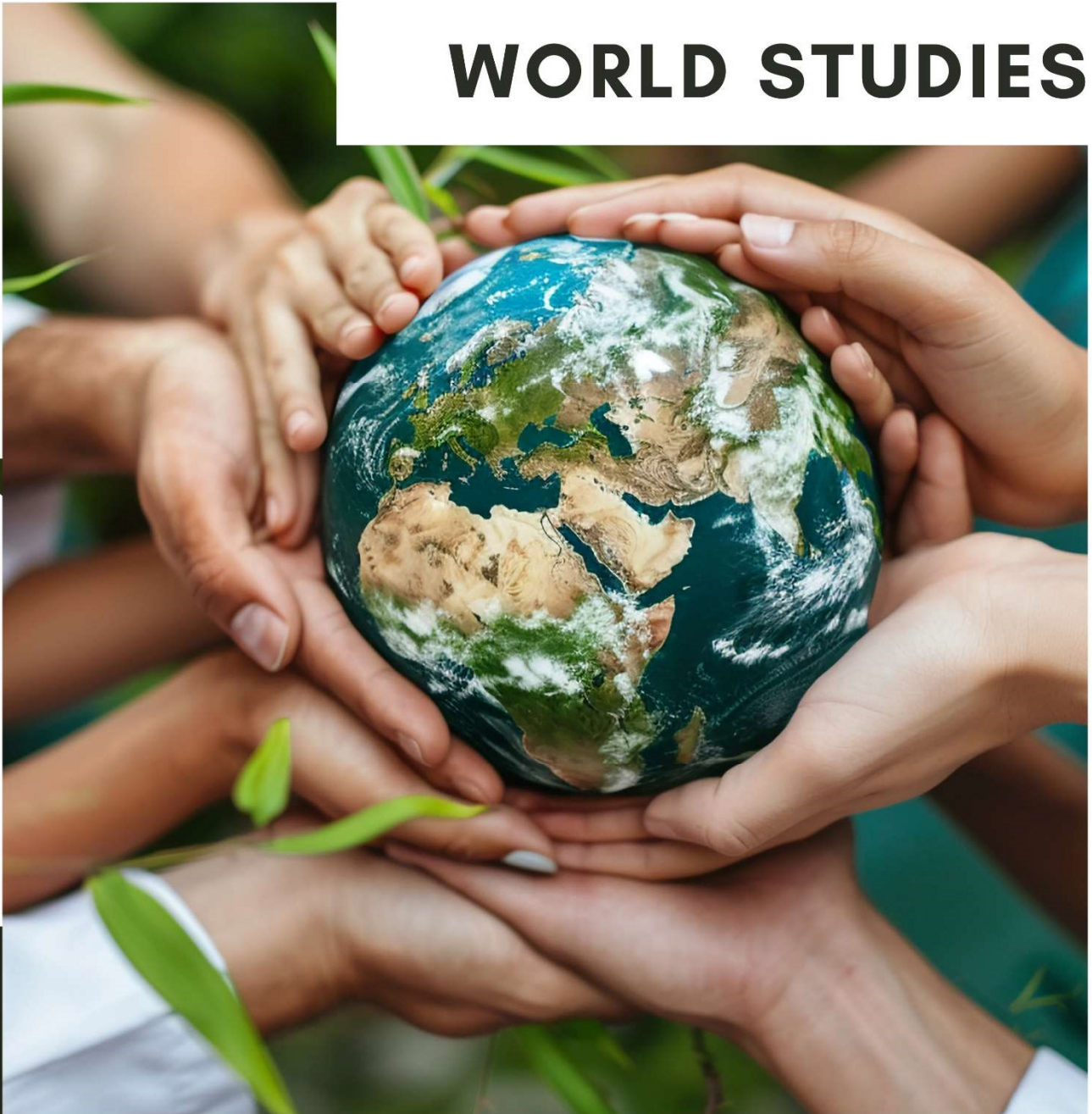

VOL 4. ISSUE 10

JOURNAL OF CONTEMPORARY WORLD STUDIES

zenodo

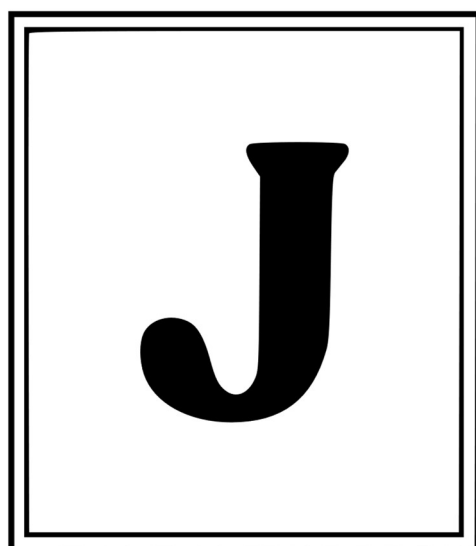
OpenAIRE | EXPLORE

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN:
3030-3311

VOLUME | 4 ISSUE | 10 | JUNE | 2026

JCWS

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA QIMMATLI QOG‘OZLAR HISOBI VA AUDITINI YURITISHNING AQSH VA YEVROPA TAJRIBASI HAMDA RIVOJLANGAN DAVLATLAR AMALIYOTIDAN O‘ZBEKISTONDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI

Rashidov Abror Ro‘zimurod o‘g‘li

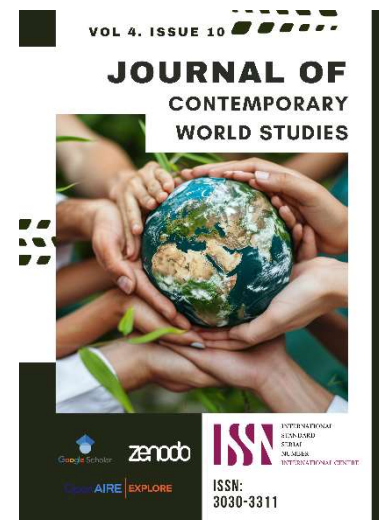
University of business and science “Iqtisodiyot” kafedrası v.b. dotsenti
e-mail: rashidovabror@gmail.com

ANNOTATION:

Mazkur maqolada aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli qog‘ozlar hisobini yuritish va auditini tashkil etishning AQSH hamda Yevropa davlatlaridagi ilg‘or tajribasi tadqiq etilgan. Qimmatli qog‘ozlar bozorining rivojlanishi, aksiyadorlik jamiyatlarining investitsion jozibadorligini oshirish, moliyaviy hisobotlarning shaffofligi va investorlar huquqlarini himoya qilishda samarali hisob va audit tizimining ahamiyati asoslab berilgan. Tadqiqotda AQSHdagi SEC, PCAOB va US GAAP tizimi hamda Yevropa mamlakatlarida IFRS, ESMA va korporativ hisobotga qo‘yiladigan talablar tahlil qilindi. Shuningdek, qimmatli qog‘ozlarni dastlabki va keyingi baholash, haqqoniy qiymatni aniqlash, moliyaviy hisobotlarda aks ettirish, ichki nazorat va mustaqil auditni tashkil etish mexanizmlari qiyosiy o‘rganildi. Tadqiqot natijasida rivojlangan davlatlar tajribasidan O‘zbekiston sharoitida foydalanishning ustuvor yo‘nalishlari aniqlanib, qimmatli qog‘ozlar hisobini xalqaro standartlarga muvofiqlashtirish, riskka asoslangan auditni kengaytirish, raqamli audit texnologiyalarini joriy etish, ichki nazorat tizimini kuchaytirish va korporativ axborotlarning shaffofligini oshirish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqildi.

KEYWORDS:

aksiyadorlik jamiyati, qimmatli qog‘ozlar, aksiya, obligatsiya, buxgalteriya hisobi, audit, moliyaviy hisobot, IFRS, US GAAP, SEC, PCAOB, ESMA, kapital bozori, ichki nazorat, investitsiya, moliyaviy shaffoflik.

June 25, 2026,
Published Date:
June 30, 2026

Journal Website:
[https://d-
prensa.com/index.php/jcws/](https://d-prensa.com/index.php/jcws/)

This work is licensed under a
[Creative Commons Attribution-
NonCommercial-NoDerivatives
4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

KIRISH

Bozor iqtisodiyoti sharoitida aksiyadorlik jamiyatlari iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish, korxonalar kapitalini kengaytirish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish va moliyaviy resurslarni qayta taqsimlashda muhim institutsional subyekt hisoblanadi. Aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatining o'ziga xos xususiyati shundaki, ularning kapitalini shakllantirishda aksiyalar va boshqa qimmatli qog'ozlardan foydalaniladi. Shu sababli qimmatli qog'ozlar bilan bog'liq operatsiyalarni to'g'ri hisobga olish, ularning qiymatini haqqoniy baholash va moliyaviy hisobotlarda ishonchli aks ettirish korporativ boshqaruvning muhim tarkibiy qismidir.

Qimmatli qog'ozlar hisobi oddiy buxgalteriya operatsiyasi sifatida emas, balki aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy holati, investitsion salohiyati va bozor qiymatini ifodalovchi axborot tizimi sifatida qaralishi lozim. Chunki aksiyalar va obligatsiyalar qiymatining o'zgarishi kompaniyaning aktivlari, majburiyatlari, kapitali va moliyaviy natijalariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, bozor qiymati yuqori darajada o'zgaruvchan bo'lgan qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalarni hisobga olishda baholash masalasi alohida ahamiyat kasb etadi [1].

Bugungi kunda xalqaro kapital bozorlarining integratsiyalashuvi natijasida investorlar turli mamlakatlardagi kompaniyalarning moliyaviy holatini taqqoslash imkoniyatiga ega bo'lishni talab qilmoqda. Bu esa moliyaviy hisobotlarni xalqaro standartlarga muvofiq shakllantirish va mustaqil audit orqali tasdiqlash zaruratini kuchaytirmoqda. Xususan, IFRS 9 "Financial Instruments" moliyaviy instrumentlarni tasniflash va baholashga nisbatan zamonaviy yondashuvni shakllantirgan [1].

AQSH tajribasida qimmatli qog'ozlar bozori va aksiyadorlik jamiyatlari faoliyati yuqori darajada institutsional nazorat ostida amalga oshiriladi. Securities and Exchange Commission (SEC) kapital bozorida investorlar manfaatlarini himoya qilish, korporativ axborotlarning ochiqqligini ta'minlash va emitentlarning qonunchilikka rioya etishini nazorat qilishda muhim o'rin egallaydi. Ommaviy kompaniyalar auditi sifatini nazorat qilishda Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) faoliyati ham alohida ahamiyatga ega [2; 3].

Yevropa davlatlarida esa qimmatli qog'ozlar hisobi va auditi ko'p jihatdan xalqaro moliyaviy hisobot standartlari bilan uyg'unlashtirilgan. Yevropa Ittifoqi doirasida kapital bozori shaffofligi, investorlar manfaatlarini himoya qilish, auditorlarning mustaqilligi va moliyaviy hisobotlarning taqqoslanuvchanligiga katta e'tibor qaratiladi [4].

O'zbekiston sharoitida ham kapital bozorini rivojlantirish va aksiyadorlik jamiyatlarining investitsion jozibadorligini oshirish davlat iqtisodiy siyosatining muhim yo'nalishlaridan biridir. Bunda qimmatli qog'ozlar hisobi va auditining xalqaro tajribaga mos ravishda rivojlantirilishi xorijiy va mahalliy investorlar uchun ishonchli axborot muhitini shakllantirish imkonini beradi.

Tadqiqot muammosi shundan iboratki, qimmatli qog'ozlar bozorining rivojlanishi bilan bir qatorda ularning hisobini yuritish, haqqoniy qiymatini baholash, risklarni aniqlash va auditdan o'tkazish mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurati yuzaga kelmoqda. Shu sababli AQSH va Yevropa davlatlari tajribasini o'rganish hamda uning O'zbekiston sharoitiga mos jihatlarini aniqlash ilmiy va amaliy jihatdan dolzarb hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi — aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli

qog'ozlar hisobi va auditini yuritish bo'yicha AQSH va Yevropa davlatlarining ilg'or tajribasini o'rganish hamda mazkur tajribadan O'zbekiston amaliyotida foydalanish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi qimmatli qog'ozlar hisobi va auditini takomillashtirishda "xalqaro standartlar – ichki nazorat – riskka asoslangan audit – raqamli monitoring – axborot shaffofligi" tamoyillarini yagona tizim sifatida qo'llash modelini taklif etishdan iborat.

ADABIYOTLAR SHARHI

Qimmatli qog'ozlar hisobi va auditini masalalari iqtisodiy adabiyotlarda moliyaviy hisobot, investitsiya, kapital bozori, korporativ boshqaruv va audit nazariyasi bilan bog'liq holda o'rganilgan.

Moliyaviy instrumentlarni hisobga olishning xalqaro metodologik asoslaridan biri IFRS 9 standartidir. Ushbu standart moliyaviy aktivlarni biznes-model va shartnomaviy pul oqimlarining xususiyatlari asosida tasniflashni nazarda tutadi. Mazkur yondashuv qimmatli qog'ozlarning iqtisodiy mohiyatini ularning yuridik shakli bilan bir qatorda hisobga olish imkonini beradi [1].

IFRS 13 "Fair Value Measurement" standarti qimmatli qog'ozlarni haqqoniy qiymat bo'yicha baholash masalalariga alohida e'tibor beradi. Haqqoniy qiymatni aniqlashda faol bozor ma'lumotlaridan foydalanish investorlar uchun moliyaviy axborotning dolzarbligini oshiradi [5].

AQSH amaliyotida moliyaviy instrumentlarni hisobga olish bo'yicha FASB tomonidan ishlab chiqilgan US GAAP standartlari muhim ahamiyatga ega. AQSH tizimining muhim xususiyati moliyaviy hisobotlarning investorlar uchun yuqori darajada axborot beruvchi bo'lishiga qo'yiladigan talablarning qat'iyligidir [6].

Arens, Elder va Beasley auditni moliyaviy hisobotlarning foydalanuvchilar

uchun ishonchliligini oshirishga xizmat qiluvchi mustaqil tekshiruv jarayoni sifatida ko'rib chiqadi [7]. Ushbu yondashuv qimmatli qog'ozlar auditida ham muhim ahamiyatga ega, chunki investorlarning qarorlari ko'p jihatdan auditor tasdiqlagan moliyaviy axborotga asoslanadi.

Hayes, Wallage va Gortemaker audit jarayonida risklarni aniqlash va baholashning muhimligini ta'kidlaydi [8]. Qimmatli qog'ozlar bilan bog'liq operatsiyalarda bozor riski, likvidlik riski, kredit riski va baholash riski mavjudligi sababli riskka asoslangan audit yondashuvi ayniqsa muhimdir.

OECD tomonidan ishlab chiqilgan korporativ boshqaruv tamoyillarida investorlarning huquqlarini himoya qilish, axborot shaffofligi va korporativ hisobdorlikka katta e'tibor qaratilgan [9]. Mazkur tamoyillar aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli qog'ozlar hisobi va auditining institutsional asoslarini takomillashtirish uchun muhim metodologik manba hisoblanadi.

Yevropa tajribasida ESMA tomonidan kapital bozorining shaffofligi va investorlarni himoya qilishga qaratilgan mexanizmlar ishlab chiqilgan [10]. Yevropa Ittifoqining auditga oid huquqiy hujjatlarida esa jamoat manfaatiga ega tashkilotlar auditining sifati va auditor mustaqilligiga nisbatan maxsus talablar belgilangan [11].

Mahalliy sharoitda O'zbekiston Respublikasining "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi hamda "Qimmatli qog'ozlar bozori to'g'risida"gi qonunlari aksiyadorlik jamiyatlarining hisob va audit tizimini shakllantirishda muhim huquqiy asos bo'lib xizmat qiladi [12; 13].

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, zamonaviy ilmiy yondashuvlarda qimmatli qog'ozlar hisobi alohida buxgalteriya yo'nalishi sifatida emas, balki **korporativ boshqaruv**, risk-menejment, ichki nazorat va audit bilan

integratsiyalashgan tizim sifatida qaralmoqda.

METODOLOGIYA

Tadqiqotning metodologik asosini aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli qog'ozlar hisobini yuritish va auditini tashkil etishning xalqaro tajribasini tizimli va qiyosiy o'rganish tashkil etadi.

Tadqiqotda bir nechta ilmiy metodlardan foydalanildi.

Birinchi navbatda, qiyosiy tahlil metodi orqali AQSH va Yevropa mamlakatlaridagi qimmatli qog'ozlar hisobi va auditining asosiy xususiyatlari o'rganildi. Ushbu metod orqali AQSHdagi US GAAP, SEC va PCAOB tizimlari Yevropadagi IFRS va ESMA mexanizmlari bilan taqqoslandi.

Ikkinchi metod — tizimli yondashuv. U qimmatli qog'ozlar hisobini korporativ boshqaruv, ichki nazorat, audit va kapital bozori bilan uzviy bog'liq holda o'rganish imkonini berdi.

Uchinchi metod — riskka asoslangan yondashuv. Qimmatli qog'ozlar operatsiyalarida mavjud bo'lgan asosiy risklar quyidagilardan iborat:

- bozor qiymatining o'zgarishi;
- qimmatli qog'ozlarning likvidligi;
- emitentning kredit qobiliyati;
- noto'g'ri baholash;
- moliyaviy hisobotda noto'g'ri aks ettirish;
- firibgarlik va manipulyatsiya;
- bog'liq tomonlar bilan operatsiyalar.

To'rtinchi metod — benchmarking, ya'ni rivojlangan mamlakatlarning eng yaxshi amaliyotlarini aniqlash va ularni O'zbekiston sharoitiga moslashtirish.

Tadqiqotning konseptual modeli quyidagicha ifodalanadi:

Qimmatli qog'ozlar operatsiyasi
→ **buxgalteriya hisobi** → **ichki nazorat**

→ **risklarni baholash** → **mustaqil audit**
→ **moliyaviy axborotning ishonchliligi** → **investor ishonchi** → **kapital bozori rivojlanishi**.

Mazkur metodologik yondashuv O'zbekiston aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli qog'ozlar hisobi va auditini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlarini aniqlash imkonini beradi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

1. AQSH tajribasi

AQSH kapital bozori dunyodagi eng rivojlangan moliyaviy tizimlardan biri hisoblanadi. Mazkur mamlakatda qimmatli qog'ozlar muomalasi keng ko'lamga ega bo'lib, aksiyadorlik jamiyatlarining moliyaviy hisobotlari va auditiga nisbatan yuqori darajadagi talablar mavjud.

AQSH tajribasining asosiy jihatlaridan biri — **SEC tomonidan qimmatli qog'ozlar bozorining davlat nazorat qilinishi**. SEC investorlar uchun muhim axborotlarning oshkor etilishi, kompaniyalarning hisobot taqdim etishi va qimmatli qog'ozlar bozorida qonuniylikni ta'minlashga xizmat qiladi [2].

Ommaviy kompaniyalar auditida PCAOB ham muhim o'rin tutadi. PCAOB auditorlik standartlarini ishlab chiqish va auditorlik firmalari faoliyatini nazorat qilish orqali audit sifatini oshirishga xizmat qiladi [3].

AQSHda qimmatli qog'ozlar hisobining yana bir muhim jihati — moliyaviy instrumentlarni bozor sharoitlaridan kelib chiqib baholashdir. Bu investorlar uchun kompaniyaning real moliyaviy holati to'g'risida dolzarb axborot olish imkonini beradi.

2. Yevropa tajribasi

Yevropa davlatlarida qimmatli qog'ozlar hisobini yuritishning muhim qismi IFRS standartlariga asoslanadi. IFRS 9 moliyaviy aktivlarni tasniflash va baholashda muhim metodologik asos hisoblanadi [1].

Yevropa tajribasining asosiy afzalligi — moliyaviy hisobotlarning xalqaro darajada taqqoslanuvchanligidir. Bu xalqaro investorlar uchun turli mamlakat kompaniyalarini qiyoslashni osonlashtiradi.

Yevropa davlatlarida auditorlarning mustaqilligi va manfaatlar to'qnashuvining oldini olishga ham katta e'tibor beriladi. Bu esa audit xulosasining obyektivligini ta'minlashga xizmat qiladi.

1-jadval

AQSH va Yevropa tajribasining qiyosiy tahlili

Ko'rsatkich	AQSH	Yevropa
Hisobot bazasi	US GAAP	IFRS
Bozor nazorati	SEC	ESMA va milliy organlar
Audit nazorati	PCAOB	Milliy va Yevropa mexanizmlari
Asosiy maqsad	Investorlar himoyasi	Shaffoflik va taqqoslanuvchanlik
Qimmatli qog'ozlarni baholash	Bozor va standartlar asosida	IFRS talablari asosida
Audit yondashuvi	Riskka asoslangan	Riskka asoslangan
Ichki nazorat	Yuqori darajada rivojlangan	Kuchli korporativ nazorat
Raqamlashtirish	Yuqori	Jadal rivojlanmoqda

3. Rivojlangan davlatlar tajribasidan O'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari

AQSH va Yevropa tajribasini O'zbekistonga to'g'ridan-to'g'ri ko'chirish emas, balki mamlakatning institutsional va iqtisodiy sharoitlariga moslashtirish maqsadga muvofiq.

Birinchi navbatda, qimmatli qog'ozlar hisobini IFRS talablariga yanada yaqinlashtirish zarur. Bu moliyaviy hisobotlarning xalqaro investorlar uchun tushunarli va taqqoslanuvchan bo'lishiga yordam beradi.

Ikkinchi yo'nalish — **riskka asoslangan auditni** rivojlantirish. Auditor barcha operatsiyalarni bir xil darajada tekshirish o'rniga yuqori riskli operatsiyalarga ko'proq e'tibor qaratishi lozim.

Uchinchi yo'nalish — **ichki nazorat tizimini kuchaytirish**. Aksiyadorlik jamiyatlarida ichki audit va ichki nazorat xizmatlarining mustaqilligi ta'minlanishi kerak.

To'rtinchi yo'nalish — **raqamli audit**. Zamonaviy axborot texnologiyalari orqali qimmatli qog'ozlar operatsiyalarini real vaqtga yaqin rejimda kuzatish, shubhali operatsiyalarni aniqlash va katta hajmdagi ma'lumotlarni avtomatik tahlil qilish mumkin.

Beshinchi yo'nalish — **korporativ axborot shaffofligini oshirish**. Investorlar kompaniyaning qimmatli qog'ozlari, moliyaviy natijalari, risklari va korporativ boshqaruvi to'g'risida yetarli axborotga ega bo'lishi lozim.

O'zbekiston uchun taklif etilayotgan model

1-bosqich: IFRS asosidagi hisob siyosatini takomillashtirish.

2-bosqich: Qimmatli qog'ozlar bo'yicha ichki nazorat standartlarini ishlab chiqish.

3-bosqich: Riskka asoslangan audit metodikasini joriy etish.

4-bosqich: Raqamli audit va Big Data vositalaridan foydalanish.

5-bosqich: Investorlar uchun ochiq axborot bazasini takomillashtirish.

6-bosqich: Auditorlar va buxgalterlarning xalqaro standartlar bo'yicha malakasini oshirish.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundan iboratki, aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli qog'ozlar hisobi va auditini takomillashtirish uchun **"5T" integratsion modeli** taklif etiladi:

1T — Transparency — axborot shaffofligi;

2T — Technology — raqamli texnologiyalar;

3T — Testing — riskka asoslangan audit tekshiruvi;

4T — Trust — investor ishonchi;

5T — Transformation — hisob va audit tizimining transformatsiyasi.

Mazkur modelning asosiy mohiyati shundaki, hisob va auditni alohida jarayon sifatida emas, balki investorlar ishonchini shakllantiruvchi yagona korporativ axborot tizimi sifatida ko'rib chiqish taklif etiladi.

SWOT tahlili

Kuchli jihatlar	Zaif jihatlar
Xalqaro standartlarning mavjudligi	Mutaxassislar malakasining yetarli emasligi
Mustaqil audit instituti	Raqamli audit xarajatlari
Korporativ boshqaruvning rivojlanishi	Ayrim korxonalarda ichki nazoratning zaifligi
Qimmatli qog'ozlar bozorining rivojlanish salohiyati	Hisobotlarning shaffofligi bilan bog'liq muammolar
Imkoniyatlar	Tahdidlar
Xorijiy investorlarni jalb qilish	Moliyaviy bozorlarning o'zgaruvchanligi
IFRSni keng joriy etish	Kiberxavfsizlik xatarlari
AI va Big Data auditidan foydalanish	Moliyaviy firibgarlik
Xalqaro kapital bozorlariga integratsiya	Global moliyaviy inqirozlar

SWOT tahlili O'zbekiston uchun eng katta imkoniyatlardan biri xalqaro standartlar va raqamli texnologiyalar uyg'unligidan foydalanish ekanligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, malakali kadrlar tayyorlash va raqamli infratuzilmani rivojlantirish ushbu jarayonning muhim sharti hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli qog'ozlar hisobi va auditini samarali tashkil etish kapital bozori rivojlanishining muhim shartlaridan biridir. AQSH va Yevropa davlatlari tajribasi shuni ko'rsatadiki, moliyaviy hisobotning ishonchliligi faqat buxgalteriya standartlariga emas, balki davlat nazorati, mustaqil audit, ichki

nazorat, korporativ boshqaruv va axborot shaffofligining o'zaro uyg'unligiga bog'liq.

AQSH tajribasining O'zbekiston uchun muhim jihatlari sifatida SEC va PCAOB singari institutsional nazorat mexanizmlarining samaradorligi, investorlarni himoya qilish, korporativ axborotlarni oshkor qilish va ommaviy kompaniyalar auditining qat'iy nazorat qilinishini ko'rsatish mumkin.

Yevropa tajribasidan esa IFRSga asoslangan moliyaviy hisobot, auditor mustaqilligi, korporativ boshqaruv va investorlar uchun axborotning taqqoslanuvchanligi bo'yicha mexanizmlardan foydalanish mumkin.

O'zbekistonda ushbu tajribalarni hisobga olgan holda quyidagi amaliy takliflarni ilgari surish mumkin:

1. Aksiyadorlik jamiyatlarida qimmatli qog'ozlar hisobini IFRS talablariga yanada to'liq moslashtirish.

2. Qimmatli qog'ozlarning haqqoniy qiymatini aniqlash mexanizmlarini takomillashtirish.

3. Riskka asoslangan audit metodologiyasini keng joriy etish.

4. Aksiyadorlik jamiyatlarida ichki audit xizmatlarining mustaqilligini kuchaytirish.

5. Qimmatli qog'ozlar operatsiyalarini raqamli monitoring qilish tizimini yaratish.

6. Big Data va sun'iy intellekt texnologiyalaridan audit jarayonida foydalanishni kengaytirish.

7. Investorlar uchun korporativ axborotlarni oshkor qilishning yagona elektron platformasini takomillashtirish.

8. Auditor va buxgalterlarning IFRS hamda xalqaro audit standartlari bo'yicha malakasini muntazam oshirib borish.

9. Qimmatli qog'ozlar bozorida kiberxavfsizlik talablarini kuchaytirish.

10. AQSH va Yevropa tajribasidagi samarali nazorat mexanizmlarini O'zbekistonning milliy iqtisodiy sharoitlariga moslashtirish.

Umuman olganda, qimmatli qog'ozlar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish, auditning mustaqilligi va sifatini oshirish hamda raqamli texnologiyalardan foydalanish O'zbekistonda aksiyadorlik jamiyatlarining investitsion jozibadorligini kuchaytiradi. Bu esa kapital bozorining chuqurlashishi, investorlar ishonchining ortishi va korporativ boshqaruv samaradorligining oshishiga xizmat qiladi.

1. International Accounting Standards Board. IFRS 9 Financial Instruments. — London: IFRS Foundation, 2024.

2. Securities and Exchange Commission. Financial Reporting Manual. — Washington, D.C.: U.S. Securities and Exchange Commission.

3. Public Company Accounting Oversight Board. PCAOB Auditing Standards. — Washington, D.C.: PCAOB.

4. International Accounting Standards Board. IFRS Standards. — London: IFRS Foundation.

5. International Accounting Standards Board. IFRS 13 Fair Value Measurement. — London: IFRS Foundation.

6. Financial Accounting Standards Board. FASB Accounting Standards Codification. — Norwalk: FASB.

7. Arens A.A., Elder R.J., Beasley M.S. Auditing and Assurance Services: An Integrated Approach. — Boston: Pearson.

8. Hayes R., Wallage P., Gortemaker H. Principles of Auditing: An Introduction to International Standards on Auditing. — Harlow: Pearson.

9. European Securities and Markets Authority. Annual Report. — Paris: ESMA.

10. European Parliament and Council. Directive 2006/43/EC on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts. — Brussels.

11. European Parliament and Council. Regulation (EU) No 537/2014 on specific requirements regarding statutory audit of public-interest entities. — Brussels.

12. Bodie Z., Kane A., Marcus A.J. Investments. — New York: McGraw-Hill.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

13. Fabozzi F.J. Bond Markets, Analysis, and Strategies. — Boston: Pearson.
14. Kuvvatov P. D. G. ECONOMIC SCIENCES //BIOLOGICAL SCIENCES. – 2021. – С. 13.
15. Abduganieva G. K., Kuvvatov G. B. DEVELOPMENT OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE TAX SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN //ОТВЕТСТВЕННЫЙ редактор:: Косенкова ЮЮ–К. Э. Н., доцент. – 2018. – С. 13.
16. Khashimov B. A., Eshonkulov L. A., Kuvvatov G. B. STATEMENT OF BUSINESS SUBJECTS FOR THE REPORTING YEAR //АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА, СТАТИСТИКИ И НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ. – 2018. – С. 17-22.
17. Sativaldieva D. A., Kuvvatov G. B. FEATURES OF ACCOUNTING FOR INTANGIBLE ASSETS IN THE CONTEXT OF FUNDAMENTAL STRUCTURAL CHANGES IN THE COUNTRY'S ECONOMY //Экономика и социальная сфера: проблемы взаимодействия и развития. – 2018. – С. 156-158.
18. KHASHIMOV B. A., KUVVATOV G. B. U. SOME PECULIARITIES OF ACCOUNTING FOR WITHHOLDING OF PERSONAL INCOME TAX AND OTHER PAYMENTS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN //АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА, СТАТИСТИКИ И НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ОРГАНИЗАЦИИ. – 2017. – С. 26-33.
19. Kuvvatov G. Methods for evaluating the effectiveness of use financial resources of the enterprise //Экономика и социум. – 2021. – №. 9 (88). – С. 101-104.
20. Rashidov U., Rashidov A. Assessment of Costs For the Quality of Logistics Activities //International journal of business diplomacy and economy. – 2022. – Т. 1. – №. 3. – С. 39-43.
21. Rashidov A., Leonodovna M. N., Azlarkhan A. The importance of financial accounting in business decision-making //Texas Journal of Multidisciplinary Studies. – 2023. – Т. 21. – С. 1-4.
22. Ogli R. A. R. The difference between the concepts of database and database management system //Archive of Conferences. – 2022. – С. 33-34.
23. Rashidov U., Rashidov A., Naimov S. Modern Views on the Problems of Management Accounting in Logistics System, Online Conferences Platform [Электронный ресурс].
24. Цой М. П., Худояров Р. Т. Рашидов АР ПРОДВИЖЕНИЕ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ //Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari. Xalqaro miqyosidagi ilmiy-texnik anjuman materiallari to'plami–Jizzax: O'zMU Jizzax filiali. – 2022.
25. Рашидов У., Рашидов А. Iqtisodiyotni tartibga solishda notarif usullarining orni va ahamiyati //Вопросы усиления позиций Узбекистана в международной торговле и оптимизации его интеграции в мировой рынок в условиях глобальной трансформации. – 2021. – Т. 1. – №. 1. – С. 53-58.
26. Abror R., Shahobiddin K. INNOVATIVE MARKETING AND ITS DEVELOPMENT //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2023. – С. 193-196.